

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVI. Quò diluvii aquæ devenerint, quo consilio corvus ex Arcâ
emissus fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPUT XVI.

Quò diluuii aqua de uenerint, quo consilio cordus ex Arca emissus fuerit.

REx cæli in suis insignibus strictum gladium, & frondentem oliuam præfert, ut nôrit orbis, quomodo suam ille Rempublicam gubernat, Premio nimirum & Supplicio; hos punit, hos inuneratur; his misericordiam, illis exhibet iustitiam; gladio & oliuâ cives suos coercet. Et quemadmodum diluuium monstravit, quàm sibi facile sit impiorum gaudia luctu turbare, ita etiam ostendit, quàm sibi non difficile piorum luctum gaudiis emutare. Recordatus autem Deus Noë. Divini codices sapissimè in rebus etiam maximi momenti sensu nostro, & ad humanâ intelligentiæ captum consueuerunt loqui, quod Chrysofomus sedulo monet obseruandum. Ergo recordatus Deus Noë. Hactenus cælestis Patris æquillimæ iræ habenas cò laxauit, ut humanâ gentis jugulum petens innumeros homines neci dederit. Hinc amici sui optimi & pæne unici uelut oblitus potius censerit. Sed non in finem obliuio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in finem.

Ita & Noëmi Deus (humano ritu loquimur) iterum recordatus, cuius uideri poterat oblitus; imminuta subsedit aqua, montes iterum sua exuerunt capita, spes affulsit uicinioris iam libertatis. Quâ in re duo potissimum consideranda. 1. Quò diluuii mare immensum devenerit, in quas sese caverunt penetrarit. 2. Quomodo Noëmi aquarum diminutionem explorare uoluerit per coruum, qui emissus non rediit. Utramque hoc explanandum.

§. I.

POSTquam centum quinquaginta dies abierunt, quibus aqua terrarum orbem tenuerunt sepultum, ipsa uerò uti non aucta, ita nec imminuta sunt. Hoc igitur exacto tempore, Adduxit Dominus spiritum super terram, & imminuta sunt aquæ. Immisit Deus ventum calidum & uehementem, qui uis non naturali, sed diuinâ, eam aquarum eluuiem in suas cavernas, in antra, specus, foveas, inque suam abyssum, unde emergerat, cogeret redire. Hinc Historicus sacer dixit: Et clausi sunt fontes abyssi, & casaracta cali. & prohibita sunt pluuia de celo. Nimirum Deus aquagia sua, quæ aperuerat in supplicium gentis humanæ, iterum obserauit. Dein uentus seipso potentior, uiribus diuinis eluuiem siccauit. Chrysofomus teste, Preceptum est Domini, quod facit omnia. Aliter certè uenti omnes pluribus annis illam aquarum molem exhaurire non potuissent. Nec solùm aquas uentus ingenti fauce glutit & digessit, sed id etiam effecit, ne mortalitas sequeretur & pestis. Adduxit Dominus spiritum, idque providentiâ singulari & potentia. Et prohibita sunt pluuia, non quòd illis centum quinquaginta diebus pluuia durarint, sed quòd Deus pluuias in terram alioqui defluxuras totis septem mensibus continuerit, & cò citius terra siccaretur.

Hoc tempore arca post iactationem tam longam in montibus Armeniæ, aut uti Hebræi loquuntur, Ararat, quietis aliquid inuenit. Requiruntq; arca mense septimo, uigesimo septimo die mensis, super montes Armenia. His montibus, qui sese in maximam porrigebant longitudinem, diuersis locis diuersa fuere nomina. Hoc tibi nomen Armenia à Noëmi nepote Semi filio Aram accepit. Inter omnes orbis partes altissimum locum occupat Armenia. Atque hic arca subsidentibus aquis sese recepit sessum. At uerò aquæ ibant & decrescebant usque ad decimum mensem; decimo mense primâ die mensis apparuerunt cacumina montium. Cùmque transissent quadraginta dies, aperiens Noë fenestram arca, quam fecerat, dimisit coruum, qui egredie-

mea. Projectus sum à facie oculorum tuorum. Angelus satanæ colaphizat me. Quis autem contradicet ei, si in unum coarctauerit omnia, terram & maria? Quòd si uerus Numinis amicus est, constans etiam & firmus est, credit & sperat omnia, quæ Deus manifestauit, & promisit. Ita quidquid nebularum, fluctuum, procellarum, tempestatum est, tolerat; & unâ rogat: Credo, Domine, adiuua incredulitatem meam.

Ita inter spem & metum, tamquam inter geminas rupes transeundum. Ecclesiastes metum incutiens, Sunt iusti atque sapientes, inquit, & opera eorum in manu Dei: & tamen nescit homo, utrum amore an odio dignus sit. Hinc non immeritò pavor insurgit & timor. Quem Hieronymus augens, Scire uoluit, ait, quos Deus diligeret, & quos odisset, & inueni iustum quidem opera in manu Dei, & tamen utrum amentur à Deo, an non, nunc eos scire non posse & in ambiguo fluctuare, utrum ad probationem sustineant, qua sustinent, an ad supplicium; in futuro igitur sciens. Hinc certè metus augetur. Spem porò Augustinus excitans, Est quidam modus, inquit, in conscientia gloriandi, ut noveris fidem tuam esse sinceram, noveris esse spem tuam certam, noveris charitatem tuam esse sine simulatione. In eadem spem erigens Cyprianus, Viget apud nos, inquit, spei robur & inter ipsas seculi labentis ruinas, erecta mens, & de Deo semper anima secunda. Nihilominus hæc subinde uellicat cogitatio: Deum promississe ueniam delictorum scio, sed nescio, an ego ueram acturus sim poenitentiam. Viri sanctissimi sub uitæ finem trepidarunt; quid ego mihi de me polliceat? Sed speremus, & ingenti aduersus Deum fiducia erigamur. Ita profusè inter spem metumque medio itinere gradiamur.

II. Esto longanimis. Noëmum uide, quot ille quadragintadialia seruari jejunia, nullum tamen sequebatur pascha. Quadraginta diebus & noctibus continuis pluit. Rogauerit Deum Noëmus: Obsecro, mi Domine, si quidem omnibus moriendum est, accelera finem, & hoc unum perituris per beneficium & gratiam concede, ut cito pereant. Aliter Deo uisum. Nam post quadraginta dies pluuio, secuti centum quinquaginta, dimidius annus, quo toto tempore nihil penitus mutarunt aquæ, sed eadem semper iuerunt altitudine. Hic Noëmus sentire moras potuisset & queri: Quis tandem finis tam misere navigationis: ecquando demum foetidissimus hic carcer referendus? Sed anno dimidio jam elapso decretere primùm ceperunt aquæ, uerum tam lente, ut totus laberetur annus, insuper & aliquot dies, dum Noëmus denique assereretur in libertatem. Et tandem incredibili longanimitate sustinuit tandem uisus sepeliri. Adagium Judæis erat, quod Deo ualde displicebat. Nam Ezechiel hoc illis exprobrans, Quod est, inquit, proverbium istud uobis in terra Israël dicentium: In longum differentur dies, & peribit omnis uisitor: Quis expectet tandem? Perit omne desiderium inter moras tam prolixas. Longè aliud docet longanimitas. Expecta Dominum, uiriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum. Insignissimè longanimis rex David, Expectans, inquit, expectavi Dominum, & intendit mihi. Et adhuc pusillum, & non erit peccator.

Ita inter spem & metum cum longanimitate magnâ ex huius uitæ fluctibus eluctandum. Hortatur Isaias & clamat: Beati omnes qui expectant eum. Non carpent rosas, non leget flores, qui ueris aduentum præstolari nescit, non intrabit portum, qui maris iracundiam recusauerit tolerare. Esto longanimis. Constans patientia, non mensibus, nec annis metienda est, sed sæculis. Sapientissimè dixit Seneca: Pnicum est leuamentum malorum ingenitum pati, & necessitatibus suis obsequi. Vera patientia nullum sibi figit patiendi terminum, nec umquam dicit: Ohe, satis est miserarum. Sat diu hæc pertulit. Patientia perseverans tolerandi metam non querit aliam, nisi uoluntatem diuinam.

egrediebatur, & non revertebatur, donec sicarentur aqua super terram. Cuius igitur Noëmus apices & fastigia montium per fenestram prospiciens vidisset, quadraginta dies expectavit, & ita demum exploratorem corvum emisit.

Lis ingens eruditorum de hoc corvo. Nos illi pennas non vellicabimus, neque enim instituti nostri est, omnium hic lites componere, præsertim cum Hebræi, Græci, Latini, contextus, septuaginta Interpretum, & Hieronymi verba non ita conveniant, & inde tenebrarum aliquid inducant. Ea tamen omnium sententia est, corvum in arcam non reversum. Ivit quidem & rediit, quod Hebræa phrasid asserit, sed in arcam denuo includendus non venit, longius propius circumvolans, & ob libertatem obtentam lætus, pabulum, quod inhiabat, abunde reperit. Subinde mensam in ipso arcae recto, aliàs ad cadaver in montium uno reperit, & non revertatur in exosum sibi carcerem. Explorator planè infidus, liberi & vagi volatus ales, pessimus tabellarius: nam gustatà libertate caveam iterum subire noluit malignum animal. Cur verò Noëmus corvum emisit, furacem, immundam, prælatricem avem, an non meliores habuisset nuntios? Videte, quæso, quàm omnia volumini divitino scite aprèque cohæreant. Deus per octo nec plures homines, non solum propaginem humanam, sed & mores, ac vivendi modum restaurare, suam Noëmus operam commodare instituit. Initium fuit ejectionis corvi, consummatio sacrificium.

Corvus avis tenebrosa, imago peccati, uti Tertullianus, Ambrosius, Augustinus, Clemens Alexandrinus, alii docent.

§. II.

In omni peccato duo sunt consideranda, 1. Aversio à Deo, 2. Conversio à rem creatam, & unà ad malum. Cùm respicimus, aversio à re creatà & à malo, conversio ad Deum necessaria est. Primum adumbrat corvus ejectionis, alterum significat institutum sacrificium. Sed liceat denuo quærere: Cur, mi Noëme, nuntium mitis inepitissimum? cur non aquilam, cygnum, accipitrem? Neutiquam, sed ejiciatur corvus: peccati symbolum est. Cùm metus est, ne invehat navis in arenam, in scopulum, aut aliter evertatur, quidquid oneris est, ejicitur. Onerum omnium gravissimum est peccatum, certum hominis exitium. Quod Cyprianus adstruens, Hoc est, inquit, peccatum lapsus, quod sæva tempestas navigis. Corporea quidem suà indole sunt gravia, gravioribus tamen collata, dici possunt levia. Subernus cortex in aquâ levissimus, sursum nititur, deorsum non nisi vi trahendus. Plumbum in aquâ & aëre gravissimum, mole suâ ad ima rapitur celerrimè. Corvus ad cadavera deorsum velocissimè fertur. Carnibus jam fartus non ita facile sursum evolat.

Hic sanè genius est naturæ, hæc illius indoles, ad malum & ad qualvis turpitudines impetu volat, cùm verò sursum enitendum ad Deum serià pœnitentiã, heu quàm psumbei sumus! Impudicum & libidinosum hominem non raro niti nomine, incogitantem, levem, petulantem appellamus: pari modo dicere solemus: En ille leviori vitâ lapsus est, en illa dissolutius vivendo cecidit. Tam facile tamque celeriter hoc fit, quàm citò asparagi coquantur. Unica subinde tentatio in lapsum præcipitat. Si lapsus gravis est, cur levitas vocatur? Peccatum & leve potest dici & grave. Leve, quia celeritate nimium quàm agili patrat; momento fit, quod æternum nocet; grave, quia detrahit è cælo, & tartaro mergit infini ponderis noxa.

Haber terra Lusitania aves avium maximas, quas Condores vocant. Hæ vitulum audent invadere, quem sternunt, lacerant, occidunt, vorant. Pastores gnari alatas prædatrices istas capiendi, copiâ carniū eas in-

A scant. Ubi sese largius impleverint, nec curere comodè nec volare possunt. Hic pubes rusticana fustibus ac sudibus armata in alites saturatas irruit & maculat. Ita popinones isti caras solvunt symbolas. Quoties in hunc modum pœnas dedit libido? Quoties libidinosi homines in scelere deprehensi vitam simul ac flagitium finirent? Rex Longobardorum Rodoaldus, Paulo Diacono teste, in sædo facinore oppressus miserimè vitam perdidit. Peruanus Prorex, nomen silemus, cùm alienam pudicitiam expugnasset, ex alienà domo in suam probè contusus, jamque semimortuus relatus & extinctus est. E divinis libris notiora taceo. Quòd si libidinis peccatum hominem tam luculentum dolo inescet, & sibi obnoxium in pedicas trahat, quid fiet animo, qui seipsum ingluvie tam fœdâ prægravat? omnium gravium multò gravissimum est peccatum, animæ pondus exitiosissimum, immensum. Gregori dictum est: Peccatum, quod penitentia non diluit, ipso suo pondere mox ad aliud trahit. Ex illo quippe vitio culpa subsequens oritur, ex quo cæcata mens dicitur, ut pejus ex alio ligetur. Sed peccatum, quod ex peccato oritur, non jam peccatum tantummodo, sed peccatum & pena peccati, quia iusto iudicio omnipotens Deus cor peccantis obnubilat, ut precedentis peccati merito etiam in aliis cadat. Infinitum peccati pondus est.

Quid autem miri, si corvus gravitatem habeat, etiam habeat alas? Grave cor delinquentium, & tamen in malum celerrimè fertur. Veloces pedes eorum, inquit Plaltes, ad effundendum sanguinem: contritio & infelicitas in vis eorum. Alas & talaria gerunt pedibus, ut Mercurium pingunt Poëtæ, & tamen offendunt pedes & eruant, impingunt & conterunt. Hæc nostra est deceptio, propter hoc diabolotum irrisui exponimur. Peccatum credimus leve, labore facili laudandum, scilicet à fronte alatum est. Jucundam, satietatem, animi levamen, optatam voluptatem reperturos arbitramur, cùm peccatum complectimur. Hæc illius frons est, à tergo sedum, minimè leve, neutiquam alatum, impurissimum, ponderis est immensum. Exemplo rem monstramus. Subinde luctui mederi nitimur, socios quærimus, symposita intituimus, calicem ducimus, choros agamus, ut mœstæ menti oblivionem conciliemus. At ubi discussa erapula mens ad se redit, deterius habet, & morbo pejus apparere pharmacum; non enim luctus, sed peccatum gravat. Foràs ejiciatur hic corvus ex arca, ex humano pectore.

Sed & istud in corvo vitiosum. Pullos suos non curat, nec eos, ut aves ceteræ, alit, non educat quos genuit, sed nido extrudit sævus pater. Simillimum corvo peccatum, innumeros parit filios, quos sacra pagina filios iniquitatis nominat. Judæis hoc Christus exprobrans, Vos, inquit, ex patre diabolo estis. Sed corvus ille suos filios deserit implumes & impastos, hinc illi mortis æternæ pericula non evadunt. Et quemadmodum corvus cadaveri primos omnium invadit oculos, ita peccatum, maxime libidinis quæ diluvii causa fuit, hominem, quem occupat, excæcat. Vide mihi hominem: antequam peccaret, Deum sibi præsentem sæpius cogitavit, & timuit, inferos consideravit, & horruit, aspexit cælum, & exultavit: jam verò iniquitatis filius in vitium delapsus nil horum cernit, oculos ei eruit corvus, libidinis peccatum, aut aliud huic affine flagitium.

§. II.

ET hæc, Christiani, germanissima causa est, cur tot ubique concionibus nil ferè vitiositatis corrigatur. Clamant è cathedrâ Ecclesiastæ, vitiolorum fœditatem aperiant, cælum monstrant, inferos ostendunt, pœnitentiam inculcant. Frustra omnia: tonitrua ex pelvi cœlestis. Vix ullus suas corrigit libidines, nummi amorem, mentis tumorem nemo ponit, nemo suam stringit incundiam, nemo suam fanat invidiam; pede, quo ceperunt, pergunt omnes: nil efficitur clamando. In prom-

Corvus ex arca emisus non est reversus in arcam.

In omni peccato duo sunt consideranda, 1. Aversio à Deo, 2. Conversio à rem creatam, & unà ad malum. Cùm respicimus, aversio à re creatà & à malo, conversio ad Deum necessaria est. Primum adumbrat corvus ejectionis, alterum significat institutum sacrificium. Sed liceat denuo quærere: Cur, mi Noëme, nuntium mitis inepitissimum? cur non aquilam, cygnum, accipitrem? Neutiquam, sed ejiciatur corvus: peccati symbolum est. Cùm metus est, ne invehat navis in arenam, in scopulum, aut aliter evertatur, quidquid oneris est, ejicitur. Onerum omnium gravissimum est peccatum, certum hominis exitium. Quod Cyprianus adstruens, Hoc est, inquit, peccatum lapsus, quod sæva tempestas navigis. Corporea quidem suà indole sunt gravia, gravioribus tamen collata, dici possunt levia. Subernus cortex in aquâ levissimus, sursum nititur, deorsum non nisi vi trahendus. Plumbum in aquâ & aëre gravissimum, mole suâ ad ima rapitur celerrimè. Corvus ad cadavera deorsum velocissimè fertur. Carnibus jam fartus non ita facile sursum evolat.

Familiares dictum Augusti Casari, ne Trāquilus notat. Peccatum leve, & grave potest dici.

praecausa est: ii, quorum vitia tanguntur, in vitis vivunt, & avaritiâ sepulti, aut libidinis meris, aut aliis sordibus inquinati, jam cæci in veritatem ruunt; peccata, pessimi corvi, oculos eorum effoderunt. Cohortationes & minas omnes negligunt. Digno monstratur cælum? non vident. Monstratur tartarus: non vident. Deus patrens misericors proponitur? neque hunc vident. Et nisi eos Deus iterum caelesti gratiâ inoculet, perdurant cæci.

Hinc liquet rem esse omnium difficillimam, hominem assuetum vitis, ad virtutis imperium reducere. Si cum priscis Patribus loquendum, facilius est mortuum excitare, quàm hominem ad consuetudine vitiosâ revocare. Si tales isti mentis oculos non perdidissent; si possent, aut potius ferid vellent cælum aut inferos, Deum aut æternitatis voluntatem immensissimum intueri, non difficile foret, illos denno virtuti asserere: sed quia peccatum admissum oculos mox adimit, cæci ruunt, quâ fert impetus, nisi singulari gratiâ Dei mentis aciem recipiant.

Sophonias vates Hebræus id prædicans, *Ambulabunt, inquit, ut cæci, quia Domino peccaverunt.* Ergo ante omnia foras ejiendus est corvus iste, quod Noëmus fecit: perinde si dixisset: Cernite pulchellam aviculam, quod vos scellit tories peccatum. Hoc vobis pulchrum videbatur, uti corvorum pulli prius albicantes, dein nigrescent. Cavete, vos alliciat & seducat, formam mentitur, picta est & variè colorata voluptas, hæc avis blanditur, mulcet, exultat, sed apparet tandem, quàm deformis & ater sit hic corvus, qui hominis animum & famam atrore inficit foedissimo. Omnem animi nitorem aufert peccatum, deformitas multò spurcissima. Uti putredo venuliori pomo coloris, & odoris, & saporis gratiam subducit, ita quidquid animus virtutis & gratiæ habet, peccatum eripit, corvus immundissimus, & priscâ lege in esum veritus. Sunt qui paginæ divinæ verba illa, *Emitte corvum, qui egrediebatur & non revertebatur*, subtilis interpretati dicant: Non alacer evolabat corvus, sed tamquam invitus hoc officii subiret. At ubi cadaver reperit, in arcam redire non sustinuit. Hinc Hebræis natum proverbium: Corvus nuntius, de homine aut tardius aut nunquam redeunte. Sunt qui principid verecundius, & velut inviti peccent, at ubi gratius sibi pabulum reperiant, irrevocabili contumaciâ vitis inhærent.

Atque hujus etiam indolis est peccatum, ex hominibus bonis, aut ex optimis facit quoque pessimos. Peccatum à tergo erubescendum, foedissimum monstrum, ideo subinde tardiores invenit amatores: egreditur, non evolat corvus. At ubi jacta est semel alea, & vitium gustatum sapit, altera terriâque & inde multiplici vice reditur. Hinc peccandi crescit audacia, & quod initid subtimidè fiebat, jam confidentissimè patitur, ab arcâ salutis avolat longissimè; sicut aviculæ caveis elapsæ procul avolant, ac si faterentur se non redituras. Ita sensum discimus nequitias, ita ex optimis improbissimis, ex Angelis fiunt diaboli. Philosophia id docet & experientia. Omnis mutatio, ut scholæ loquuntur, è contrario fit in contrarium: vinum dulcissimum eum degenerat, in acetum ætremum mutatur; homines moratissimi, cum jugum excutiant, nequissimi evadunt. Tales in homine mutationes sæpe ab ingrato animo ducunt originem: eum Dei beneficia non æstimamus, nec de eis gratias Deo meminimus, jure meritò divinis auxiliis destituimur, perinde si cui hominum dicatur: Abi hominum ingratiissime, indignus es quem Deus donis cumularet, canis gratior est pro panis buccellâ, quàm tu pro beneficiis maximis; abi vecors, & age quod vis: odit Deus ingratos, & arceat.

Deinde ingenia magna rarè admodum in mediocritate subsistunt. Hinc plerumque tales aut vitis aut virtutibus insignes eminent mediocritatis impatientes. Ita avis paradisa corvum induit, Apostolus in proditorem transit, qui scelestissimos prævolat in oliyetum,

ad capiendum Dominum Jesum. Cassianus Martyr sanctissimus quales corvos educavit, & pullos, qui stylis ipsum confoderent Magistrum! Hic geminam ex more præceptionem necimus.

Duplex documentum.

S. IV.

I. **E**xpelle peccatum. Suggestimus supra: Detestare, Expelle peccatum. Nunc magis arduum instillamus, Expelle peccatum. Nemo est vigilantior conscientiæ, qui non tam sua quàm aliena peccata ut mala maxima detestetur: atrorem hujus corvi & ingenium improbissimum non negamus. Scimus, quid nostra nos Catechæsis doceat, luxuriam capitale crimen esse non ignoramus. Est qui dicat: Mihi ipse corvus iste displicet, nihilominus eum ut avem domesticam alo, quod damno, hoc facio; video meliora probòque, deteriora sequor; peccati supplicium horreo, nec tamen peccare desino. Expelle corvum, expelle. Hæc avis unica plus gravat arcam, quàm ceteræ omnes. Peccatum unicum miseriam reddit hominem, quàm misere humana omnes magno cumulo incumbentes. Idcirco Paulus commoniens, *Deponentes, inquit, omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen.* Omne pondus & circumstantes nos peccatum, è peccatore ejiendum, nec enim tantum crimen animi, sed & occasio peccati fugienda: arceatur hic corvus, & non redeat. Quid juvat veniam peccatorum consequi, si eadem mox repetas? Expelle peccatum.

Unicum peccatum miseriam reddit hominem, quàm omnes miserie humanæ. Ad Hebr. 6. 12. v. 1.

II. *Teipsum circumspice.* Noëmus corvum emisit, ut inde disceret, quantum decrevisset diluvium. Seipsum circumspice, quisque circumspiciat, & interroget: Ubi sum, quibus, vel animi vel corporis periculis irretitus? Ut sese res meæ habent? Num hoc anno probior sanctiorque evasisti, quæ prioribus fui? Num aliquid in virtutis studio promovi, & quantum? an forsitan defeci, factus deterior? quid annis prioribus in virtutum cultu me impedit? quo potissimum vitio laboravi? quid antidoti in illud adhibui? quæ demum parte sum melior? num largius an parcius do stipem? num rariùs malè loquor? num infrequentius imprecor? sæpiùs fleo, an ideo? Num toties Deum cogito, quoties irascor, & furiosam bilem effundo? Quò tendo? Num ed perventurus sum, quò pervenire cupio? Circumspice teipsum, an tuum diluvium decrescat, an verò augeat, aut sibi simile permaneat. Fortassis brevè jubebit Deus animum arcæ suæ egredi. Circumspice teipsum. Proximus est ad æternitatem transitus.

CAPUT XVII.

Quam ob causam & quoties ex Arcâ Noëmus emisit columbam.

NOëmi arca & diluvium priscis tam notum erat, ut in fabulam demum abierit. Hæc origo fabulæ. Annis ab hoc Noëtico diluvio septingentis septuaginta, cum Moyses annum ageret ferè quinquagesimum, Thessalia tota eluvione horribili obruta & submersa perit. Hanc aquarum inundationem Deucalionis diluvium vocarunt, ut supra demonstratum est, & in fabellæ ludicrum redegerunt. Hæc profectò cacodæmonis fuit vastitatis, ut diluvii formidabilis historia à Moysè scripta in somniorum nugas fatisceret. Finxerunt igitur hoc Deucalionis diluvio submersum orbem, solum Thessaliæ regem Deucalionem cum Pyrrhâ conjugem, navi, quæ arca diceretur, delatum in Parnassi apicem; emissam etiam ab eis columbam quæ suo reditu diluvium durate significavit; sed eam sæpius evolantem demum emanasse, in signum eluvionis sopitæ. Quæ de re in hunc omnino sensum Ovidius:

Et superesse virum de tot modo millibus unum,

Ovid. lib. 7. Metamorph.